O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ... INV.№

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 22 декабр жума

Сотувда эркин нархда
№ 258 (2555)

Қишда ҳам ёздагидай

сабзавот маҳсулотлари етиштириш мумкинми? Дастурхонда помидор, бодринг, кўм-кўк кўкатлар бўлишига нима етсин. Тажрибали, тадбиркор деҳқонлар бу ишнинг уддасидан чиқишмоқда. Улар қиш пайтида ҳам ёз неъматлари етиштириб, аҳолининг ушбу маҳсулотларга бўлган талабини қондиришмоқда. Шу билан бирга мўмай даромад ҳам олишяпти.

Тошкент вилоятининг Куйи Чирчиқ туманидаги Беруний номли корпорацияда жойлашган «Надежда-Умид» ижара корхонаси ишчилари иссиқ хонада бодринг етиштиришмоқда. Улар ўз маҳсулотлари билан ҳамқишлоқларининг дастурхонларини тўкин қилишяпти. Бодринглар хўжалик аҳолиси томонидан севиб харид

қилинмоқда.

Ортиқча маҳсулот бозорга олиб чиқиб сотиляпти. Тажрибали сабзавоткорлар иссиқхонанинг ҳар бир квадрат метридан 10-12 килограмм бодринг олишга муваффақ бўлмоқдалар.

СУРАТЛАРДА: ишчилар Замира Михайярова ва Ҳакима Жалолова; иссиқхонанинг умумий кўриниши; бош ҳосилот Эрназар Эгамбердиев (ўртада) ишчилар Райҳон Турдибоева ва Александр Ким билан етилган бодрингларни кўздан кечиришмоқда.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

АНДИЖОНЛИКЛАР ТАЖРИБАСИ ЎРГАНИЛМОҚДА

Бу йил андижонлик пахтакорлар сентябр ойидаёқ давлат буюртмасини бажариб, янги технологиялардан оқилона фойдаланилса, яхши натижаларга эришиш мумкинлигини амалда исботлади. Ҳозир мамлакатимизда улар тажрибасини жиддий ўрганишга киришган деҳқонлар сафи кенгайиб бораётир.

Яқинда Андижонга борган бир гуруҳ қашқадарёлик қишлоқ хўжалик раҳбарлари ва мутахассислар вилоят меҳнаткашларининг иш тажрибасини ўрганиб қайтди.

— Андижон сафари ҳар жиҳатдан фойдали бўлди, — дейди вилоят ҳокимлиги агросаноат мажмуи котибиятининг мудири Халил Соатов. — Андижонликлар ютуғининг сири ҳақида гап кетганда, лўнда қилиб, қишлоқ хўжалигида islоҳотларнинг тўғри ва оқилона ўтказилаётганида, ер ўз эгасини топганида, дея жавоб бериш мумкин. Вилоятда ер ислоҳоти муаммолари деярли ҳал бўлган. Ердан фойдаланишда юксак деҳқончилик маданияти шакллантирилган.

Шу кунларда Андижонда бўлиб қайтган раҳбар ва мутахассислар уларнинг илғор иш тажрибаси ҳақида ўз ҳамкасблари, қишлоқ хўжалик ходимлари билан фикр алмашмоқда. Илғор усулларни Қашқадарё вилояти шароитига мослаб фойдаланиш чора-тадбирлари кўриляпти.

А.ТАЙПАТОВ,
ЎзА мухбири.

XXI аср Ўзбекистон

Мухбиримиз «Халқ сўзи» газетхонларига мурожаат қилиб

«XXI асрга саноқли кунлар қолганда кўнглингиздан қандай ўй-фикрлар кечяпти?»

деган саволга қуйидаги жавобларни олди.

Явқочди ҲАЙДАРОВ, Оқолтин бизнес ва иқтисодиёт коллежи директори, «Эл-юрт ҳурмати» ордени нишондори:

— Соҳибқирон бобомиз XIV асрда «Куч — адолатда» деганди. Ўзбекистоннинг биринчи Президенти 1998 йилда машҳур таъбирни бугунги кунга нисбатан қўллаб, «Куч — билим ва тафаккурда» деган қанотли иборани айтдилар. Яқинда Йўлбошчимиз Олий Мажлиснинг Ўзбекистон халқига Мурожаати ҳақида фикр билдириб, интеллектуал кучлар мусобақаси даври бўлишини таъкидладилар. Янги асрда ана шу орзуларимиз рўёбини кўрамиз.

* * *

Қаҳрамон БОБОҚУЛОВ, Сурхондарё вилояти қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси ходими:

— Қани эди, ҳамма бирдай ишга киришса, ислоҳотларимиз юришиб кетарди. Яхши натижалар кўзга ташланса, халқнинг бунёдкорлик қудрати мўъжизалар яратади. Ҳар ҳолда асрлар алмашинуви кимларнингдир кўзини очар. Умидим шундан.

* * *

Пўлат НОСИРОВ, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист:

— XX асрда ўтмишда из қолдирган тарихий сиймолар ролини ўйнаш насиб этди. Орзуим — истиқлол ғиштини қўйган ватандошларим ҳақида саҳна асарлари намойиш этсак.

* * *

Фарҳод ЙЎЛЧИЕВ, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист:

— Истиқлолга эришгач, Наманганда қоғоз тайёрлашни орзу қилгандик. Ҳозирча бу ниятимиз амалга ошгани йўқ. Насиб этса, янги асрда четдан келтирилаётган кўплаб маҳсулотлар ўзимизда ишлаб чиқарилади. Шу орзулар кўнглимни доимо ёритиб туради.

* * *

Зайниддин ШАРОПОВ, тадбиркор:

— Йигирманчи аср якунида тадбиркорлар учун янги уфқлар очилди. Илк самараларини кўра бошладик. Худо хоҳласа, ота-боболари тадбиркор, ишбилармон ўтган халқимиз ўз қобилиятини янада кенг миқёсда намоён этади.

Кутубхоначилар анжумани

Тошкентдаги муҳташам “Туркистон” саройида “Миллий истиқлол ғоясини шакллантириш ва сингдиришда кутубхоналарнинг ўрни ва вазифалари” мавзуида республика илмий-амалий анжумани бошланди. Шу муносабат билан сарой фойесида “XX1 аср кутубхонаси”, “Миллий истиқлол ғояси Президент Ислом Каримов асарларида”, “Тошкент вилояти “Турон” илмий-универсал кутубхонасининг электрон каталоги” каби мавзулардаги кўргазма стендлари очилди.

Илк бор ана шундай мавзуда ўтказилаётган ушбу тадбир Ўзбекистон Маданият ишлари, Олий ва ўрта махсус таълим, Халқ таълими вазирликлари, Фан ва техника давлат қўмитаси, Маънавият ва маърифат Кенгаши қошидаги Кутубхоналар фаолияти бўйича илмий-методик кенгаш ҳамда Республика кутубхоналар ассоциацияси ташаббуси билан ташкил этилди. Уни маданият ишлари вазири Х.Жўраев очди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси А.Мелибоев бугунги кунда ёш авлоднинг ҳар томонлама баркамол, иродаси бақувват, иймони бутун бўлиб вояга етиши учун кенг жамоатчилик ва халқимиз ўртасида маънавий-маърифий фаолиятни юксак даражага кўтаришнинг аҳамияти ғоят беқиёс эканини таъкидлади. Бу эса жамиятнинг келгусидаги маънавий қиёфасини белгилашда, ёшларни мустақил фикрли, эркин шахс этиб тарбиялаш борасида кутубхоначилар зиммасига ҳам катта масъулият юклайди. Бугунги кун мамлакатимиз кутубхоналари фаолиятини давр талаби даражасида ташкил этиш, уларни зарур адабиётлар, айниқса, мустақиллик, миллий мафкура ғояларини сингдиришга хизмат қилувчи адабиётлар билан таъминлашни тақозо этади.

Анжуман қатнашчилари икки кун давомида маърифат ўчоқларининг жаҳон ахборот тизимларига чиқишини таъминлаш, фаолиятини автоматлаштириш, кутубхоначилик иши механизмини такомиллаштириш имкониятлари билан танишадилар.

Назокат УСМОНОВА,
ЎзА мухбири.

Мўйноқда Орол денгизи соҳилларига келиб тушадиган сув балансини сақлаш, ички ҳавзалардаги сувдан оқилона фойдаланиш масалаларига бағишланган давра суҳбати бўлиб ўтди.

Дастур ишлаб чиқилди

Унда экологлар, Қорақалпоғистоннинг сув хўжалиги тармоғи мутахассислари, табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси ходимлари иштирок этди.

Давра суҳбатида Мўйноқ, Қўнғирот туманларидаги сув ҳавзалари ва Судачье кўлида сув режимини мўътадил сақлашга эришиш дастури ишлаб чиқилди. Унда мазкур ҳудудда балиқчилик ва мўйначиликни ривожлантириш, чорвачилик учун мустаҳкам озуқа базасини яратиш йўллари ҳамда йўналишлари белгилаб олинди.

А.ИСКАНДАРОВ,
ЎзА мухбири.

Йўловчиларга хизмат кўрсатиш сифатини яхшилайлик

“Ўзбекистон темир йўллари” ДАК йўловчиларга хизмат кўрсатиш ходимларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда темир йўл транспортида йўловчиларга хизмат кўрсатиш маданияти ва сифатини ошириш масалалари муҳокама қилинди.

Йиғилишда Бош вазир ўринбосари А.Исаев, “Ўзбекистон темир йўллари” ДАК раиси Р.Зоҳидов, “Ўзтемирйўлйўловчи” корхоналари, тузилмавий бўлинмалари раҳбарлари, йўловчи поездлари бошлиқлари, бригадирлар ва проводниклар, республика вокзаллари кассирлари ва ходимлари иштирок этди.

Йўловчиларга вокзаллар ва поездларда хизмат кўрсатиш маданияти ҳамда сифатини яхшилаш масаласи билан бирга йўловчилар ва юкларни ташишда мавжуд камчиликлар ҳам кўриб чиқилди.

Бу борадаги тартиббузарликлар кескин баҳоланиб, бундан буён уни содир этган ходимларга нисбатан вазифасидан озод этишгача бўлган қатъий чоралар кўрилиши маълум қилинди.

Йиғилиш иштирокчилари темир йўл транспортида йўловчиларга хизмат кўрсатишни янада яхшилашга доир чора-тадбирларнинг асосий йўналишларини маъқуллашди ва ўз таклиф-мулоҳазаларини билдиришди.

Улар белгиланган чора-тадбирлар республика вокзалларида ва халқаро ҳамда маҳаллий йўналишдаги поездларда йўловчиларга хизмат кўрсатиш масалаларида мавжуд хато ва камчиликларни бартараф этиш имконини беришини таъкидлашди.

(ЎзА).

Қадамингдан саодатлар сочилсин

«Туркистон» саройида бўлиб ўтган Конституция кунига бағишланган тантанада муҳтарам Президентимиз янги аср остонаси бўлмиш 2001 йилни Оналар ва болалар йили бўлади, деб эълон қилганларида беҳад суюндим. Давлатимизнинг биз, оналар ва фарзандларимизга бундай улкан эътиборидан бошим осмонга етди. Оналар ва болалар муаммолари батамом ҳал бўлмагунча бу мавзу кун тартибидан тушмайди, деганларида ана шундай кечинмаларни кўнгилдан ўтказдим.

Янги аср остонасида турибмиз. Кимлар уни фан-техниканинг, янгича онг, тафаккурнинг, кимлар Ўзбекистоннинг юксалиш асри бўлади, деб атамоқдалар. Мен эса янги аср ёш авлодга баркамоллик, оналар учун эса саломатлик асри бўлади, дегим келади.

Биз билан хайрлашиб қолаётган йилда қўлга киритган барча зафарлар, ўзимиз-ла олиб, қоқишга улгурмаган ғуборларимиз, дардларимиз, нуқсонларимизни тўккан ҳолатда шоир Абдулла Орипов айтганидек, янги аср остонасига «Бисмиллоҳир раҳмонир роҳим» дея қутлуғ қадамлар ила кирайлик. Оллоҳ барчамизга ёр бўлсин!

Ўзбекистон —
юртлар ичра
бир юрт бўлиб
яшнасин,
Онажонлар,
болажонлар абад
бахтли яшасин,
Эрк, ҳуррият
асрлардан асрларга
бошласин,
Кел, янги йил,
қадамингдан саодатлар сочилсин!

Гулчеҳра ЖЎРАЕВА,
шоира.

Мамлакатимизда

Қиш фасли — иш фасли

«Қишлоқ хўжалик техникаси — кўклам дала ишларига тайёр!» — Қарши туманидаги Омонов номли кооператив хўжалик механизаторлари шундай рапорт бериш арафасида туришибди. Хўжаликда 44 та ҳайдов тракторининг 32 таси аллақачон созлаб қўйилди. 16 та экиш, 66 та ер текислаш ва юмшатиш агрегати таъмирдан чиқди. Ремонтчилар икки гуруҳга бўлиниб, ўрим комбайнлари ремонтига киришишди.

Туғуруқхона — «ЮНИСЕФ» совриндори

«Оналар ва болалар йили» деб эълон қилинган янги йил арафасида Андижон шаҳридаги 3 та туғуруқхонага «Она сути билан чақалоқни боқишнинг ўнта тамойилини қўлловчи, болага самимий муносабатли шифохона» деб тан олинганлиги ҳақидаги сертификат топширилди. Уни «ЮНИСЕФ»нинг Ўзбекистондаги вакили жаноб Руди Родригес тақдим этди. Туғуруқхоналар жамоаси бошқа уй-рўзғор анжомлари ҳамда зарур медицина жиҳозларини ҳам қабул қилиб олди.

Банк қишлоққа келди

Ихтисослашган акциядорлик тижорат «Пахтабанк»нинг Қумқўрғон туман бўлими Янгиер қишлоғида ўз филиалини очди.

Янгиер — Сафар Бойматов номли йирик қишлоқ хўжалик корхонасининг маркази. 6000 гектар суғориладиган ери бор. Таркибида 2000 дан зиёд ижарачи ишлайди.

Бугунги кунда ижарачини бригадирнинг ёки табелчининг ҳисоб-китоблари қаноатлантирмаяпти. У қилни қирқ ёриб ишлашга ўрганаяпти. Ҳисоб-китобларини компьютерга солиб қўйишни ҳавас қилаяпти. Эндиликда қишлоқ ижарачилари хўжалик билан ўрталаридаги ички ҳисоб рақамларини банк орқали юритадилар. Банк қишлоққа келди. Энди у деҳқоннинг даласига, чорвадорнинг қўрасига боради. Ҳисоб-китобларда ойдинлик ва изчиллик қарор топади.

Пайшанба хабарлари

Янгиликлар, воқеалар, фактлар

Мунтазам, ишончли ҳамкорлик

Тошкент шаҳридаги 1-тиббиёт институтининг кутубхонаси икки мингга яқин ноёб ўқув дарсликлари билан бойиди. Инглиз тилида ёзилган 68 номдаги бу асарлар Жанубий Кореянинг «Brjther,s Brjther Foundation» фонди томонидан ажратилди. Уни топшириш маросимида дўст мамлакатнинг республикамиздаги элчиси Чанг Хун, Осиё Маданият ва ривожланиш институтининг вакиллари иштирок этишди.

1-тиббиёт институти хорижнинг кўпгина билим масканлари билан самарали алоқалар ўрнатган. Шартнома асосларида тажрибалар билан ўртоқлашиш кўламлари кенгайиб бормоқда. Ҳар йили институтнинг элликка яқин профессор ва доцентлари хорижда беминнат малака орттириб келишаётир.

Якунланаётган йилда Жанубий Кореянинг учта олий ўқув юрти билан студентлар ва ўқитувчиларни алмашиш, қайта тайёргарликдан ўтказиш ва малака оширишни ташкил этиш бўйича битимлар имзоланди.

Пойтахтда

Курраи заминда

Номзодлар яна кўпайди

Исроилда муддатидан олдин ўтказиладиган ҳукумат раҳбарлиги учун сайловда сиёсат қозонида обдон қайнаган яна бир номзод — Шимон Перес ҳам курашажагини эълон қилди. Шарҳловчиларнинг таъкидлашича, Ш. Переснинг ушбу қарори «Меҳнат» партияси лидери, ҳозирги Бош вазир Эҳуд Баракка нисбатан очиқдан-очиқ чақириқ ҳисобланади. Шу билан бирга яна икки ойдан сўнг бўлиб ўтадиган мазкур сайловда «Ликуд» партияси раҳбари А. Шарон ҳам иштирок этади.

Югославияда нима гап?

Қисқа вақт ичида президент В. Коштуница Югославиянинг АҚШ, Франция, Буюк Британия ва Германия билан дипломатик алоқаларини тиклади. Бундан ташқари, Югославия Жанубий-Шарқий Европа барқарорлиги пакти аъзосига айланди. Энг муҳими, нефт эмбаргоси ва бир неча соҳалардаги мавжуд чеклашлар бекор қилинди. Аммо М. Жуканович бошчилигидаги Черногория маъмурияти Югославия таркибидан чиқмоқчи. Яна бир ечим талаб масала Косово муаммосидир. Анчадан буён албан айирмачилари Косовони Югославия таркибидан чиқаришга интилмоқдалар.

Собиқ президент — жиноятчи

Перу президентлигига асосий номзод Александро Толедо мамлакатнинг собиқ раҳбари Алберто Фухимори қурол-яроғ ва наркотиклар контрабандасига аралашиб қолган бўлиши мумкинлигини тахмин қилди. Унинг айтишича, Перу махсус хизматларининг собиқ раҳбари Владимиро Монтесинос А.Фухиморининг Япония фуқаролиги борлигини билиб қолиб, уни шундай ишларга мажбур қилган бўлиши мумкин. Перу Конституциясида мамлакат раҳбарлари фақат перулик бўлиши ёзиб қўйилган. Бу эса В.Монтесинос А.Фухиморини шантаж қилишига восита бўлган, деди А.Толедо.

Ҳурматли газетхон!

Сизга маълумки, иккинчи чақириқ Олий Мажлис IV сессияси бир қатор қонунлар қабул қилди. Бугунги сонда парламент қабул қилган «Давлат кадастрлари тўғрисида»ги Қонунни эътиборингизга ҳавола этаяпмиз.

3-4-саҳифалар

Республика Маънавият ва маърифат кенгашида Тошкент шаҳар ҳокимлиги билан ҳамкорликда "Миллий истиқлол ғояси: асосий тушунча ва тамойиллар" рисоласини мактаб ўқувчилари орасида тарғиб этиш масалаларига бағишланган анжуман бўлиб ўтди. Халқ таълими ходимлари, мактаб, коллеж ва лицей директорлари, пойтахт туманлари Маънавият ва маърифат кенгашлари масъул котиблари қатнашган анжуманни "Маънавият ва маърифат" маркази раҳбари А.Болиев бошқарди.

Мафкуравий тарғиботга эътибор

Таъкидланганидек, миллий истиқлол мафкураси халқни халқ, миллатни миллат этадиган, унинг ғурури, ор-номуси, ишонч ва эътиқодини ифодалайдиган, жамиятимизнинг ўзига хос тараққиёт йўли, турмуш тарзи, манфаатларига таянган ҳолда муттасил ривожланиб борадиган ғоялар тизимидир. Халқни буюк келажак ва улуғвор мақсадлар сари бирлаштириш, миллати, тили ва динидан қатъий назар, юртимизда яшаётган ҳар бир фуқарони ягона Ватан бахт-саодати учун доимо масъулият сезиб яшашга чорлашдек эзгу мақсадлар миллий истиқлол мафкурасининг асосий мазмун-моҳиятидир.

Шуниси эътиборлики, бугунги кунда истиқлол ва миллий мафкура ғояларинй кенг жамоатчиликка сингдириш борасида Республика Маънавият ва маърифат кенгаши томонидан анчагина ишлар амалга оширилди. Бироқ бу йўналишда яратилаётган китоблар, чоп этилаётган кўргазмали тарғибот воситалари мактаб ўқувчиларининг ёшига мос, оддий, содда ва лўнда бўлиши зарур. Айниқса, ўқувчи ёшларнинг бугунги дунёқарашларини ҳисобга олган ҳолда кўргазмали тарғибот воситаларидан унумли фойдаланиш масаласи мактаблар олдидаги долзарб муаммолардан бири эканлиги алоҳида қайд этилди. Шунингдек, ижтимоий фанлар ўқитувчиларининг мазкур мавзуларда олиб бораётган дарсларида эркин мулоқотлар, жонли суҳбатлардан фойдаланиш яхши самара беришига эътибор қаратилди. Бу борада амалий таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқилди.

Н.УСМОНОВА,
ЎзА мухбири.

Бугунги ҳаракат — эртанги баракат

Боғлардан бол кутсангиз

ҳозирдан дов-дарахтлар парваришига киришинг, ишлов беринг — боғбонларнинг бугунги даъвати шундай!

— Биз, қишлоқда яшовчилар кўпинча пахта, ғалла ва пилладан оладиган даромаднинг ҳисоб-китобини қиламиз-у, ўз томорқамиздан келадиган бойликни назардан қочирамиз, — дейди Асака туманидаги Қўнғирот қишлоғида яшовчи Нурмуҳаммад ота Холмуҳамедов. — Озгина ҳафсала қилинса борми, супрадай жой мўл-кўл неъмат беради.

Ота ҳақ гапни айтди. Қўнғиротлик борки, томорқасининг бирон қаричини бўш қолдирмайди. Ҳар бир ҳовлида, кам деганда, 30-60 тупдан ток мавжуд. Нурмуҳаммад ота эса моҳир соҳибкор. Унинг 28 сотихдан иборат ҳовлиси узумзорга айланган. Ҳар йили 10 тоннагача ҳосил олади. Унинг бир қисмига келгуси йил баҳорида қўл урилади.

Шу кунларда мазкур хонадонда бўлган киши ажиб манзарага дуч келади. Отанинг набираси Ёдгорбек ток остини юшатмоқда. Ортидан эгат олиб, сув тараяпти. Яна бир набира бобосининг маслаҳати билан токнинг ортиқча новдаларини кесиб, ихчамлаштирмоқда.

— Боғдан бол оламан, деган боғбону соҳибкор кузги-қишки юмушларни кечиктирмайди, — дейди Хўжаободдаги М.Мадиёров номли ширкат хўжалиги раҳбари Равшанбек ака Сиддиқов. — Биз мавжуд 162 гектар токзор ва мевали боғни чилла сувига қондиришга тайёргарлик кўрмоқдамиз. Маълумки, чилла сувига тўйинган дов-дарахт сархил мева беради. Бундан ташқари, ҳашаротга қирон келтирилади.

Келгуси йил мўл ҳосили учун ҳозирдан пухта тайёргарлик кўраётган ширкат хўжалигининг Муҳаббатхон Олимова, Рустамжон Маткаримов, Одилжон Исмоилов сингари пудратчилари ўз тасарруфидаги токзорларда кузги-қишки тадбирларни ниҳоясига етказдилар.

О.ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Бозор иқтисодиётининг ҳозирги босқичида тижорат банкларининг ўрни қандай бўлиши керак? Улар иқтисодиётни мустаҳкамлашда қандай вазифани бажариши лозим? Республика Марказий банки Қашқадарё вилояти ҳудудий бошқармаси бошлиғи Абдураҳмат Боймуродов билан суҳбатимиз шу мавзуда бўлди.

Кредитлаш маданияти

Буни ким қандай тушунади?

— **Тижорат банкларининг вилоятдаги бўлимлари фаолияти таҳлили уларда барқарор ўсишни кўрсатмоқда. Ҳақиқатда ҳам шундайми?**

— Банк ва тадбиркорлик субъектлари ўртасида ўзаро манфаатга асосланган яқин ҳамкорлик ўрнатилиши, ишлаб чиқариш ва банк капиталининг мувофиқлаштирилиши ана шу ижобий ҳолатнинг асосий омили бўлмоқда. Бирор кичик корхона фаолиятини банк хизматисиз тасаввур этолмаганимиз каби банкнинг тўлақонли фаолият кўрсатишини ҳам муайян секторсиз кўз олдимизга келтириш қийин. Чунки муайян сектор ва банк тизимининг ривожи чамбарчас боғланган. Шу боис, иқтисодиётнинг базавий тармоқларидаги ҳар қандай ўзгариш банк фаолиятига нечоғли таъсир кўрсатса, банк тизимининг ҳолати ҳам улардаги иш самарадорлигига шунчалик таъсир кўрсатади. Ишлаб чиқариш корхоналари ва банк капиталининг интеграциялашуви ҳар қандай иқтисодиётни юксакликка кўтаради.

Банк ва ишлаб чиқариш капиталининг интеграциялашуви — бу узоқ муддатли кредитлардир. Қисқа муддатли кредитлар корхона ва банк манфаатларини қисқа муддатларга бирлаштирса, узоқ муддатли кредитлар манфаатдорликни кўпга узайтиради. Боиси, қисқа муддатли кредитлар ишлаб чиқариш корхонасининг тез ҳал бўладиган эҳтиёжларини қондиради. Агар узоқ муддатли кредитлардан қайта ишлаб чиқариш жараёнида фойдаланилса, яъни банк капитали билан ишлаб чиқариш йўлга қўйилса, ссуда ва фоизларнинг қайтишида муаммо туғилмаса, ҳар икки субъект ўртасида қалин ҳамкорлик вужудга келади ва уни келгусида кенгайтириб боришга имкон яратилади. Масалан, «Тадбиркорбанк»нинг Косон бўлими томонидан «Оқ олтин» фермер хўжалигига чорвачиликни ривожлантириш учун 3 миллион сўм кредит ажратилган эди. Ундан самарали фойдаланилгани боис, фермер хўжалигининг даромади 8,5 миллион сўм, соф фойда 1,9 миллион сўмни ташкил этди. Бошқа бир мисол: Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки «Карбид» хусусий ишлаб чиқариш корхонасига ўтган йили 10 миллион сўм ажратган эди. Кредит маблағлари ишлаб чиқариш харажатларига йўналтирилди. Корхона шу йилнинг март ойидан бошлаб, давлат андозаларига мос маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. 40 та янги иш ўрни ташкил этилди.

Шуниси эътиборлики, банкларимиз ишлаб чиқаришни мижозлардан жалб қилинган маблағлар ҳисобидан кредитлаштиряпти. Бундан ташқари, банклар акциядорлари сони ошиб, уларнинг ўзи ҳам хусусийлаштирилаётган корхоналарнинг акционерлик капиталида иштирок этмоқда. Ана шу маблағларнинг самарали жойлаштирилиши туфайли вилоят иқтисодиётида барқарор ўсиш таъминланмоқда.

— **Шу ерда бир мулоҳаза пайдо бўлади. Маблағларни инвестиция қилиш кўпроқ етарлича капиталга эга бўлган, лекин уларни жойлаштириш масаласи ҳақида ўйлаётган банкларга хос. Мен бу ерда чет эл банкларини назарда тутаётирман. Бизнинг банкларимиз ўз капиталларини ошириш пайида. Бунинг устига ўтиш даври иқтисодиёти пулнинг тез айланиши ва тез даромад келтиришини талаб қилади. Инвестицион маблағлар эса аксинча характерга эга, яъни маълум бир вақтдан кейингина даромад келтира бошлайди. Мана шундай шароитда банкларнинг инвестицион фаолиятини ошириб бўладими?**

— Албатта. Мана бир мисол. Президентимизнинг «Банк тизимини янада эркинлаштириш ва ислоҳ қилиш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони билан банкларда имтиёзли микрокредитлаш жамғармалари тузилди. Мақсад — хусусий, ўрта ва кичик бизнесни рағбатлантириш, одамларнинг ишчанлигини ошириш. Жамғармаларнинг тузилиши билан банклар томонидан берилаётган кредитлар сони ҳам, салмоғи ҳам ошди. Ўтган ўн ой ичида вилоятимиз банклари томонидан тадбиркорлик субъектларига берилган кредитлар қолдиғи салкам 9049 миллион сўмни ташкил этди. Ана шу маблағларнинг асосий қисми тадбиркорларнинг ишлаб чиқариш мақсадларига ажратилган. Мана шу тажрибага асосланган ҳолда банкларнинг инвестицион фаолиятини рағбатлантирадиган жамғармаларни тузиш мумкин. Узоқ муддатли кредит олган корхонадаги ишлаб чиқариш суръатининг (табиийки, даромадининг) ошиши эвазига банк ҳам, бюджет ҳам фойда кўради.

— **Агар банклар етарлича ресурс, капиталга эга бўлса, нега баъзан кредит олиш муаммоси туғиляпти?**

— Беш қўл баробар бўлмагани каби мижозлар ҳам ҳар хил бўлади. Шундай мулоҳаза бор: иши юришмаётган одам, кўпинча унинг сабабларини ўзидан эмас, аксинча бошқалардан қидиради. Кимнидир айбдор қилиб кўрсатиб, ўзини юпатади. Ҳозирги пайтда, барча банкларимизда кредит ресурслари етарли. Ҳатто бир қанча банкларимиз хорижий валютада кредит таклиф этмоқда. Биз бу ресурслар ҳаракатини доимий назорат этиб борамиз. Ўтган ойлар ичида банклар ўз маблағлари ҳисобидан тадбиркорларнинг қарийб 4295 миллион сўмлик лойиҳаларини молиялаштирди. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 171 фоиз кўп. Ҳеч қайси банк раҳбари пулни ҳаракатсиз ҳолда ўзида тутиб туришни хоҳламайди. Бинобарин, кредит ололмаяпман, деган гап биз учун эриш туюлади ва банк тизими тараққиётини тадбиркорлар билан ягона тилда гаплаша олишимизда кўряпмиз. Марказий банк муайян секторни қўллаб-қувватлашнинг барча чораларини кўриб бормоқда. «Тижорат банклари томонидан йирик инвестициявий лойиҳаларни синдициялаштирилган кредитлашни амалга ошириш тартиби»нинг ишлаб чиқилиши фикримизнинг ёрқин исботидир. Тижорат банкларининг имкониятларидан фойдаланиш учун мақсадли инвестицион дастурлар зарур.

— **Корхоналар ва банклар ўртасидаги ҳамкорликнинг тобора кенгайиб бориши, назаримда, банкнинг кредит сиёсатини тўғри ташкил этишга боғлиқ. Бу фикрни қандай изоҳлайсиз?**

— Банк тизимини янада эркинлаштириш ва ислоҳ қилиш борасидаги тадбирлар самараси туфайли ҳар бир тижорат банкининг ўзи кредит сиёсатини мустақил белгилайди. Бу, албатта, мамлакатнинг монетар сиёсатига мос келади. Ана шу сиёсатга қараб банк стратегиясини билиб олиш мумкин. Маълумки, ҳар битта лойиҳанинг молиялаштирилиши маълум даражада таваккалчилик билан боғлиқ. Агар таваккалчилик устидан пухта назорат ўрнатилса, ҳар бир лойиҳа бўйича мониторинг олиб борилса, таваккалчилик, шубҳасиз, ўзини оқлайди. Акс ҳолда банкларнинг ликвидлиги ва тўловга қобилияти сусаяди. Шунинг учун ҳам кредит сиёсати кредит ресурсларини ниҳоятда самарали жойлаштирилишини таъминлаш жараёнидаги таваккалчиликлар устидан назорат ўрнатиш мақсадида ишлаб чиқилади. Бизнинг тижорат банкларимизда таваккалчиликлар устидан ўрнатиладиган назорат асосан сифатли активлар, фойда келтирувчи муносабатлар, кредит портфелини оқилона шакллантириб боришга қаратилган. Банкларнинг иқтисодий тараққиёт талабларига жавоб берадиган кредит сиёсати ана шу таваккалчиликларни бошқариш тамойилига мос келади. Банкларимизнинг ўз сиёсатларига оғишмай амал қилиши туфайли мижозларнинг молиявий ресурсларга бўлган эҳтиёжи тўла қондирилмоқда.

— **Бу банкларнинг кредитлаш маданиятига алоҳида эътибор бераётганлиги билан изоҳланса керак?**

— Кредитлаш маданияти бугунги кунда кредит сиёсатининг узвий бўлаги бўлиб қолди. Биз бу жараёнда бевосита иштирок этадиган ходимларни тарбиялашга катта эътибор бераяпмиз. Чунки кредит маданияти тушунчаси жуда кенг. Бу ҳар бир ходимдан оддий муомаладан тортиб, пухта билим ва ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларни жуда тез англайдиган зукколикни талаб этади. Чунки ўзгараётган бозор механизмлари, иқтисодиётдаги маром банкнинг кредит сиёсатига маълум ўзгартишлар киритиб боришни тоқазо этади. Бундан ташқари, улар тадбиркорлик субъектларининг лойиҳаларини тайёрлашда бошдан охиригача ёрдам берадилар.

— **Кейинги пайтда корхоналарнинг кредит эвазига ўз молиявий аҳволини ўнглаб олаётгани ҳақида тез-тез эшитаяпмиз. Мижозларнинг молиявий аҳволини аниқлаш ва яхшилаш механизми ҳақида ҳам сўзлаб берсангиз?**

— Банклар ўзининг ҳар бир мижозини рейтинглаш механизмини ишлаб чиқиши лозим. Биз кредит менежерларига мижозларининг нафақат молиявий аҳволидан, балки ишлаб чиқариш салоҳиятидан ҳам доимо хабардор бўлиб туриш вазифасини юклаганмиз. Мижозлар молиявий аҳволи ёмонлашуви ҳамоно огоҳлантириб борилса ва бунинг сабаблари корхона менежерлари билан бирга аниқланса, активлар сифати ва таваккалчиликлар таркибини аниқ баҳолаш имкони пайдо бўлади.

Банк тизимининг ҳозирги босқичи олдимизга миллий иқтисодиётимиз манфаатларига жавоб берадиган, эҳтиёткорликка қурилган фойда келтирувчи бизнес, ранг-баранг банк хизматларини жорий этиш ва қўллаш вазифасини қўймоқда. Зеро, пухта кредит сиёсати ва маданияти банкларнинг кредит бизнесини оширишга хизмат қилади. Биз ана шунга интиламиз.

Асқар ҲАЙДАРОВ.

«Ҳеч қайси банк раҳбари пулни ҳаракатсиз ҳолда ўзида тутиб туришни хоҳламайди»

Ютуқ ўз қўлимизда

Қарши туманидаги генерал Собир Раҳимов номли кооператив жамоа хўжалигида пахтачилик, пиллачилик, дончилик каби соҳаларда йилдан-йилга мўл ҳосил етиштирилиши билан бирга, чорвачилик ҳам ривожланиб бораяпти. Хўжалик ҳузуридаги «Саховат» ижара насилчилик сут-товар фермаси ҳисобида жами 805 бош қорамол мавжуд. Уларнинг 294 боши соғин сигир.

— Ўн бир ойда 481 тонна сут соғиб олдик, — дейди тажрибали чорвадор, ферма етакчиси Зиёд Мажидов. — Йил охиригача яна камида 40 тонна сут олиш ниятидамиз. Бу режадагидан 20 тонна кўп демакдир. Бузоқ олиш ҳам ҳар 100 бош сигирдан режадаги 70 ўрнига 80 бошдан ошади. Бу ютуқларнинг барчаси чорва озуқасининг тўйимлилигини ошириб, мўл заҳира яратишдадир.

СУРАТЛАРДА: илғор соғувчилар (чапдан) Зулфия Турдиева, Назира Саидова ва Зуҳра Полвонова; ферма зоотехниги Миркомил Шукуров.

Шомурод ШАРОПОВ (ЎзА)
олган суратлар.

Анъанага кўра ҳар йили 22 декабрда Ўзбекистон энергетиклари ўзларининг касб байрамларини нишонлайдилар. Ўзбекистон энергетика ва электрлаштириш вазирининг биринчи ўринбосари Г.ТОЛМАЧЕВ республикамизда шу соҳанинг бугунги аҳволи, энергетика ходимлари олдида турган вазифалар тўғрисида қуйидагиларни сўзлаб берди:

Ўзбекистон энергетикаси XXI аср бўсағасида

— Ўзбекистонда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурларини амалга ошириш учун ишончли энергетика базаси яратилиб, ҳақиқий энергетика мустақиллиги таъминланди.

Бугунги кунда республикамиз энергетика тизими 37 иссиқлик гидравлик электростанциялардан иборат бўлиб, уларнинг умумий қуввати 11 миллион киловаттни ташкил этади. У йилига 55 миллиард киловатт-соатгача энергия ишлаб чиқариш имкониятига эга. Электр узатувчи симларнинг умумий узунлиги 230 минг километрдан ортади.

Ўзбекистоннинг иссиқлик энергетикаси ўзининг ёқилғи-энергетика ресурслари базасида фаолият юритмоқда. Йирик иссиқлик электростанциялар, жумладан, қуввати 3 миллион киловатт Сирдарё ГРЭСи, қуввати 2,1 миллион киловатт Янги Ангрен, қуввати 1,86 миллион киловатт Тошкент, қуввати 1,25 миллион киловатт Навоий ГРЭСи республикамизнинг асосий электроэнергетика манбаи ҳисобланади. Уларнинг умумий энерготизим қувватидаги улуши 87 фоизни ташкил этади. Иссиқлик электростанцияларида 150 дан 300 минг киловаттгача қувватга эга бўлган 30 та энергоблок ўрнатилган. Иқтисодиётни янада мустаҳкамлаш ва халқнинг турмуш даражасини ошириш энергетика соҳасини янада такомиллаштириш ва унинг узлуксиз ишлашига боғлиқдир.

Иссиқлик энергетикасини ривожлантириш янги электр энергия қувватларини яратиш билан бирга мавжуд қувватларни қайта таъмирлаш ва янгилашни тақозо этади. Ушбу жараён хорижий инвестицияларни кенг жалб қилган ҳолда ва етакчи чет эл фирмалари иштирокида амалга оширилмоқда. Жорий йилда Германиянинг "Сименс" фирмаси Европа тикланиш ва тараққиёт банки ажратган кредит ҳисобидан Сирдарё ГРЭСининг иккита энергоблокини таъмирлашга киришди. Ўзбекистон энергетикаси учун Навоий ва Тошкент ГРЭСларини таъмирлаш, Муборак иссиқлик энергетика маркази ва Тошкент кабел тармоқларини янгилаш муҳим вазифа ҳисобланади.

Ўзбекистон гидроэлектростанциялари асосан каскад режимида ишлайди. Улар комплекс энергия таъминоти ва ирригация вазифаларини ҳал этиш билан нисбатан арзон ва экологик жиҳатдан тоза электр энергиясини ишлаб чиқаришни таъминлайди. Айни пайтда қуввати 620,5 МВт бўлган Чорвоқ ГЭСи, қуввати 165 МВт бўлган Хўжакент ГЭСи, қуввати 126 МВт бўлган Фарҳод ГЭСи, қуввати 120 МВт бўлган Ғазалкент ГЭСи республикамиздаги энг йирик гидроиншоотлар ҳисобланади.

Яқин келажакда республикамиз гидроэнергетикасининг салоҳияти сув хўжалиги объектларида кичик ГЭСларни кенг кўламда ривожлантириш ҳисобидан янада ошади. Уларда йилига қўшимча 1,3 миллиард киловатт-соатгача электр энергияси ишлаб чиқарилади.

Электроэнергетикани сифатли ишлатиш ва ривожлантиришга ёрдам берувчи муҳим омил ушбу соҳада халқаро корпорацияни кучайтиришдан иборат. Ўзбекистон энерготизимининг Марказий Осиё Бирлашган энерготизимидаги улуши 40 фоизни ташкил этади. Республикамиз электр тармоқлари орқали электр энергияси Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистонга узатилмоқда. Кейинги йилларда Ўзбекистон энергетика ходимлари жаҳоннинг кўплаб мамлакатлари билан мустаҳкам алоқа ўрнатди.

Натижада Ўзбекистон бир қатор нуфузли халқаро энергетика ташкилотлари, жумладан, Европа Энергетика Хартияси аъзосига айланди.

Энергетика соҳаси динамик тузилма бўлиб, республикамизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларга уйғун тарзда ривожланмоқда. Соҳани реструктуризациялаш изчил олиб борилмоқда.

Бугунги кунда энерготизимнинг 17 корхонаси очиқ турдаги акциядорлик жамиятига айлантирилди. Ҳозирда энергетика соҳасида рақобатчилик муҳитини шакллантиришга хизмат қилиши лозим бўлган чора-тадбирлар мажмуи ишлаб чиқилган.

Шу кунларда республика энергетиклари ўз ишларининг натижаларини сарҳисоб қилмоқда. 2000 йилнинг 11 ойи мобайнида Ўзбекистон Энергетика вазирлиги электростанцияларида 41,6 миллиард киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқилди ва истеъмолчиларга 19,1 миллион гигакалория иссиқлик энергияси етказиб берилди.

Шу давр ичида Энергетика вазирлиги бўйича 10,6 миллиард сўм миқдорида капитал қўйилмалар ўзлаштирилди. Барча кучланишдаги 70 километрлик электр узатиш линияси, 548,5 минг кВА трансформатор қувватлари фойдаланишга топширилди. Корхоналар ва тузилмавий бўлинмаларда 140 миллион сўмлик ишлар бажарилиб, 15 миллиард сўмлик хизмат кўрсатилди.

Шу ўринда 100 Гкал/соат қувватга эга "Чилонзор" ТП-5 сув иситиш қозони ишга туширилиши муносабати билан Тошкент шаҳрини иссиқ сув билан таъминлаш сезиларли даражада яхшиланганини алоҳида таъкидлаш керак.

Ҳозир биз масъулиятли даврдан ўтдик ҳисоби. Қарийб барча корхоналар қишга тайёргарлик ишларини тугаллаб, тўла қувват билан иш бошламоқда.

Энергетика тармоғининг жорий йилдаги ютуқлари ҳақида гапирар эканмиз, энерготизим корхоналаридаги мавжуд муаммоларни ҳам четлаб ўтиб бўлмайди. Кейинги беш йилда электр энергия ишлаб чиқариш қувватлари барқарор ишламоқда. Яъни ўртача кўрсаткич 45,5 миллиард кВт соатга тенг. Гарчи бу халқ хўжалиги ҳамда республикамиз аҳолисининг эҳтиёжларини тўла таъминлаётган бўлса-да, бугунги кунда энерготизим фаолиятига оид бир қанча кўрсаткичларда пасайиш кузатилмоқда.

Бу, энг аввало, мамлакатимизда бу йил юзага келган сув тақчиллиги билан боғлиқ. Айни шу ҳолат фақат қишлоқ хўжалиги соҳасига эмас, шу билан бирга энергетикага ҳам катта зарар етказди ва республикамиз гидростанцияларида электр энергиясини ишлаб чиқариш ҳажми камайишига сабаб бўлди. Табиий шароитнинг ноқулай келганлиги Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тизимида электр истеъмол қилишга талабни анча кучайтирди ва электротизим қуввати даражасига ўз таъсирини ўтказди.

Дебитор-кредиторлик қарзларини камайтириш ҳам энг муҳим масалалардан биридир. Энергетика вазирлигида ушбу йўналишда мунтазам иш олиб борилябти, яъни назорат гуруҳи фойдаланилган энергия учун истеъмолчилар қарзлари мониторингини амалга ошириб келмоқда. Бироқ фойдаланилган энергия ҳақини ўз вақтида тўламаган истеъмолчилар томонидан шартнома мажбуриятлари бузилиш ҳоллари учрамоқда. Тўлов интизомини мустаҳкамлаш, ишлаб чиқарувчилар ва истеъмолчилар ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китобларни яхшилаш соҳанинг моддий-техникавий таъминоти ва электр ишлаб чиқаришда янги технологияларни жорий қилиш билан боғлиқ кўплаб масалаларни ҳал этиш имконини беради.

Республика энерготизими олдида турган вазифаларни ҳал этишда қарийб 60 минг нафар энергетика ходимлари иштирок этмоқда. Соҳа корхоналарида ходимларнинг соғлиғи ва ижтимоий жиҳатдан етарли таъминланишига алоҳида эътибор берилмоқда.

Ўсиб келаётган авлод соғлиғи тўғрисида ғамхўрлик қилиш баробарида ёш кадрларни тайёрлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Жорий йилда Энергетика вазирлиги маблағлари ҳисобидан пойтахтимизнинг Қибрай туманида мутахассис-энергетиклар тайёрлаш учун 450 ўринга мўлжалланган коллеж фойдаланишга топширилди.

Ҳозирги ёшлар олдида келажак энергетикасини яратишдек улкан ва масъулиятли вазифалар турибди. Уларга ҳозирда Энергетика вазирлиги корхоналарида меҳнат қилаётган юқори малакали мутахассислар ўз тажрибаларини ўргатади. Шу йилнинг ўзида энергия корхоналарининг 12 нафар усталарига ва 112 нафар ишчисига "Олий маҳоратли уста" ҳамда "Энг яхши касб эгаси" фахрий унвонлари берилди. Улар орасида ТошГРЭС устаси Р.Абдураҳмонов, Навоий ГРЭС устаси И.Шерматов, Самарқанд электр тармоқлари устаси А.Ким, Ангрен ГРЭСи турбина машинисти А.Писарев ва бошқалар бор. Давлатимиз ва халқимиз фаровонлигининг асоси ва иқтисодиёт таянчи бўлган энергетика айнан уларнинг, қолаверса, барча Ўзбекистон энергетика ходимларининг тинимсиз меҳнати эвазига яратилмоқда.

Барча республика энергетикларини касб байрами билан табриклаб, уларга мустаҳкам соғлиқ ҳамда Ўзбекистонимизнинг янада гуллаб-яшнаши йўлида тер тўкиб, унумли меҳнат қилишларини тилайман.

Г. КОВАЛ,
ЎзА мухбири.

ИККИ уйнинг чироғи

Қанотларинг қайрилмасин, МЕҲР!

Икки йил муқаддам кўчамизга, бири беш ёшли, яна бири икки ёшли опа-укани ташлаб кетишган. Қизчанинг қўлида хат: «Худойим болаларимни яхшиларга йўлиқтирсин, мен уларни боқолмай қолдим. Дадаси бошқага уйланиб, чиқиб кетган. Ҳозир уч йилда тўртинчи хотинга уйланди, тирик етимларни кўпайтириб юрибди, биров «мушугини пишт» демайди. Одамларга барибир. Менга ҳам барибир».

Бу ҳодисадан маҳалла аҳли ларзага тушди. 9 фарзандни уйлаб-жойлаб, энди набиралар қий-чувига кўмилиб ўтирган Сурмахон ая болаларни уйига олиб кирди.

— Болага тўймас экансизда, — кесатди кимдир.

Аммо Сурмахон ая уларни эшитгиси ҳам келмади. Дунёда ҳар бир ишнинг тартиб-қоидаси бор. Онаси ташлаб кетган болани индамайгина ўзиники қилиб олиш қонунга тўғри келмайди. Орадан икки-уч кун ўтиб, болаларни мелиса олиб кетди. Ўшанда Сурмахон ая касал бўлиб қолганини эшитиб, ҳайрон бўлувдим.

Газета обунаси ташвишлари Данғарага етаклади. Ганжиравон маҳалла фуқаролар йиғини идорасида деворий газетадаги суратлар диққатимни торди. Юзидан нур ёғилиб турган 55-60 ёшлар орасидаги аёл сурати остига шундай сатрлар битилган: «Тўйчиева Салимахон. Беш фарзанднинг онаси. У қайноғасининг етим қолган олти фарзандини ҳам тарбиялаб, вояга етказди, уйлаб-жойлади».

Деворий газетада 11 нафар йигит-қиз сурати кулиб қараб турибди. Қайта-қайта санайман: ўн бир. Санам қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Ҳафиза опадан мени ана шу юраги дарё аёл хонадонига бошлаб боришини ўтиндим. Чорбоғ томондан қуюқ қошли, кўркам чеҳрали барваста мўйсафид, тандир ёнидаги хушрўй, содда чеҳрали аёл биз томон пешвоз юрадилар. Мухбирнинг ташрифи сабаби тоғани ҳайратга солди:

— Жигаримнинг фарзандлари-ку! Бизнинг ўрнимизда бошқаси бўлса ҳам... шундай қиларди-да, а онаси?

Салима ая тасдиқ маънода бош ирғайди. Мен эса уларга ботиний эътироз қиламан: «Йўқ, тоғажон, агар аёлингизнинг юраги дарё бўлмаганда, укангизнинг фарзандлари уйингизга бир кун ҳам сиғишмас эди. Ҳа, ҳа, бир кун ҳам сиғишмасди!».

... Муҳаббатхоннинг вафотидан сўнг Эргашали ака чўкиб салга кўзига ёш оладиган бўлиб қолди. Айниқса, кенжаси, энди тили чиққан Машҳурахоннинг сўроқ-саволлари юрагини тилка-пора қилиб ташларди:

— Бувижоним қачон дўхтирдан келади дада? Мен бувимни манунча кўрмадим, — дерди бармоқчаларини ёзиб кўрсатиб, дадасига пешвоз чиқаркан. Эргашали ака қизалоғини бағрига босган кўйи тиниб қолар, деб ўйлардию мактаб ёшида бўлган болаларининг мунг чўккан кўзларига қаролмасди. Аммо вақт энг зўр табиб экан. Йиғлаб-сихтаб ахир болалар ҳам кўникиб қолишди. Эҳтимол, Салимахон аянинг меҳр қуёши уларга ҳарорат бергани учун ҳам шундай бўлгандир. Ая овсини раҳматли билан худди опа-сингилдай эди. Муҳаббатхон ўтганда Салимахон жигарига куйгандай куйди. Аммо начора... Тўнғичи 10-синфда, кенжаси бир яшар олти боланинг қайрилган қанотларига малҳам бўлмоқ керак. У боғчада ишлар, пича бўшади, дегунча овсинининг гўдакларидан хабар олгани югурарди. Олти болани сарбағишлаш эркак кишининг қўлидан келармиди? Эргашали ака фарзандларини кеч топгани учун болага ўч, уйланиш хаёлига ҳам келмасди.

— Болаларимга ўгай она келишини истамайман.

— Ўзингни ҳам ўйла, иним. Аёллар орасида бировнинг боласи демай болаларингнинг бошини силай оладиган меҳридарёлар бор, — укасини йўлга солмоқчи бўларди Йўлдошали тоға. — Юрагинг тез-тез санчиб турибди.

Қисматни кўрингки, она вафотига уч йил бўлганда болаларни тоғдай суяб турган ота ҳам қулади.

Олти боланинг оҳу-фарёди, бемаҳал чироғи ўчиб ҳувиллаган ҳовли, отанинг айвон устунига илинган тўнига юзини босиб бўзлаётган Эсонали...

— Энди дадам ҳам дўхтирга кетиб қолдими? Биз энди кимни дада деймиз? — дея қариндош-уруғларни йиғлатаётган Машҳурахон.

Салимахон ая ҳайҳотдай ҳовлига сиғмас, болаларни бағрига олиб кетгиси келарди. Отанинг маъракалари ўтди. Қавм-қариндошни болалар-ров у дейди, биров бу. Йўлдошали тоға гапни қисқа қилди:

— Жигарим буларни тилаб-тилаб топган эди, аммо ўзига насиб қилмади. Болалар бизникида туришади энди. Нима дединг, Эсонали?

— Майли, амаки фақат мен ҳовлида қолмасам бўлмас. Бу уйнинг чироғи ўчиб қолмасин, — ерга боққанча жавоб қилди Эсонали.

Ўша 1987 йилда Йўлдошали тоға ва Салимахон ая эндигина тўнғич ўғиллари Ўктамжонни уйлашган, икки набиралари бор эди.

Ганжиравон кўчасидаги 35-ҳовли аҳли қаторига Марҳаматхон, Одинахон, Ҳусанжон, Маҳфузахон, Машҳурахон қўшилдилар.

Мана энди мен қаҳрамонимни — икки уй чироғини ўчирмай ёқа олган, икки уй орзуларини рўёбга чиқарган, дарёдил аёлни саволга тутаман.

— Келинингиз, набиралар, ўзингизникилар бўлиб 16 жон битта қозонга қарармидиларингиз?

— Вой ман уларни алоҳида қилиш учун бағримга олганмидим? 16 жон бир қозонга қарардик. Овқатни ўзим қуярдим. Энг аввало хўжайинга, кейин бу болажонларимга, охири ўзимникиларга. Келин қуйса бўларди-я, бу болажонларимдан бирортасига гўшт тушмай қолса, ўксимасин деб кўнглларини авайлардим.

— Келинингиз малол олмасмиди?

— Йўқ, Патилахон ҳам манга ўхшаган, бағри кенг. Ўзи болалар духтиримасми, бошларида парвона бўларди. Ўша йили Эсонали 10-синфни битирди. Иқболжон икковини ўзим Тошкентга олиб кетдим. Халқ хўжалиги институтига ҳужжат топширишди. Омадлари чопмай, икковиям ўтолмади. Ишонсангиз, Иқболжоннинг эмас, Эсоналининг киролмаганига алам қилиб йиғладим. «Ота-онам бўлганида киргизишарди» деб ўксингандир.

Ҳа, Салимахон ая ўша 1987 йилдан буён 11 боланинг ташвиши билан яшаб келмоқда. Бир қушга ҳам сув керак, ҳам дон, дейдилар. Олти боланинг қорни, уст-боши ва энг муҳими тарбиясига удда кафил бўлди шу аёл. Баҳорда уйини ипак қуртига бўшатиб бериб, уч-тўрт қутидан қурт боқди. Ёнида 11 дилбанди рўзғор юкларини тортишга тайёр, оғзидан чиққан юмушга ҳозиру нозир турганда бу машаққат нима деган гап. Пилланинг даромадидан бўлажак келинлари, қизлари учун сеп ташлайди. Иқболжон билан Эсонали тенгқур. Аввал Эсоналини уйлайди, беш-олти ой ўтиб Иқболжонни. Аммо Эсонали кўнмади.

— Иқбол акам уч-тўрт ойлик бўлса ҳам мендан катта, буви. Тегирмон ҳам навбати билан.

Ва, ниҳоят ота-онадан кейин файз кетган ҳовлига кун кулиб боқди. Тўй тараддуди бошланди. Эсонали уйланаяпти.

Қатор-қатор туялар,
бўтанг қани ёр-ёр
Бўта кўзли жон укам,
отанг қани ёр-ёр
Онанг қани ёр-ёр?

Йўлдошали тоға билан Салимахонга тўй фасли, фарзандларини илму ҳунарли қилиш фасли бошланганди. Зеро, куни кеча кенг нишонланган катта анжуманда Юртбошимиз ҳаёт давомчиси Оналар ва жондан азиз болаларимизга эътиборни янада кучайтиришга даъват этгани бежиз эмас.

— Жами набираларингиз қанча? Ҳаммаларининг исмини биласизми? — аёлнинг дарё қалби мавжларида ҳайратла оққан кўйи сўрайман.

— 28 нафар, — дейди ая ва икки уйнинг чироғи — набиралари номини санай кетади.

Данғарадан қайтарканман, шоир Баҳодир Исонинг шеъри қулоқларим остида жаранглайди:

Боланг бўлсин ёруғ дунёда,
Ўнта бўлсин,
бўлсин ундан кўп.
Туғиб берсин
хотинингга айт,
Илтимос қил, қўлларини ўп.
Туғиб берсин тозанг,
илоҳанг
Туғиб берсин майлига,
мингта!
Бу дунёдан бир куни ўтсанг,
Бутун бир халқ
қолсин ортингдан.

Маҳфуза УСМОНОВА,
Фарғона.

Сиз буни кутган эдингиз!

БЕПУЛ УЛАБ БЕРИШ

Асрдан асрга ўтиш бўсағасида, бир ой мобайнида
2000 йилнинг 15 декабридан 2001 йилнинг 15 январигача
Сиз шахсий DAMPS стандартига мос рақамли уяли
телефонларингизни бепул улаб "Ўздунробита" қўшма
корхонаси мижози булишингиз мумкин.

Янги минг йилликка ўзингизга ҳақиқий совға қилинг!

Бепул улаш Тошкент Сервис Марказида ва компаниянинг регионал офисларида амалга оширилади.
Тошкентда кечаю кундуз маълумот бериш хизмати телефонлари
300909, 310909

UZDUNROBITA cellular
DIYORIMIZ BO`YLAB BIZ BILAN

"ЎЗДУНРОБИТА" – ҳақиқий уяли алоқа худди шундай бўлиши керак

Бизнинг ҳамкоримиз: "UZPAK": www.uzpak.uz

РЕКЛАМНОЕ АГЕНТСТВО АЗ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг
ҚАРОРИ

«Давлат кадастрлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини амалга киритиш ҳақида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси **қарор қилади:**

1. «Давлат кадастрлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни матбуотда эълон қилинган кундан эътиборан амалга киритилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳукумат қарорларини «Давлат кадастрлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунига мувофиқлаштирсин, вазирликлар, давлат қўмиталари ҳамда идораларнинг мазкур Қонунга зид бўлган ўз норматив ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси

Э. ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри,
2000 йил 15 декабр.

12

Буклаш чизиғи

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Давлат кадастрлари тўғрисида

«Халқ сўзи» — «Народное слово»
2000 йил

Қирқиш чизиғи

Кадастр объектларини баҳолаш сифат ва қиймат жиҳатидан баҳолашни ўз ичига олади.

Кадастр объектларини сифат жиҳатидан баҳолаш уларнинг табиий ва жисмоний тавсифлари асосида амалга оширилади.

Кадастр объектларини қиймат жиҳатидан баҳолаш уларнинг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

16-модда. Кадастр ҳужжатлари

Кадастр объектига бўлган мулк ҳуқуқини ва бошқа ҳуқуқларни тасдиқловчи ҳужжатлар, объектнинг кадастр йиғмажилди, кадастр харитаси (плани), кадастр китоби, кадастр объектларининг ҳолати ҳақидаги ҳисобот кадастр ҳужжатларининг асосий турларидир.

Кадастр йиғмажилди кадастр объектига бўлган ҳуқуқни шакллантириш, ҳисобга олиш ва кейинчалик давлат рўйхатидан ўтказиш учун зарур бўладиган кадастр объектини кадастр суратига олиш, техник инвентаризация қилиш ва паспортлаштиришнинг, махсус текшириш ва изланишларнинг, сифат ва қиймат жиҳатидан баҳолашнинг ҳужжатлари, материаллари ва маълумотларидан иборат бўлади.

Кадастр харитаси (плани) кадастр объектлари жойлашган ерни, уларнинг чегаралари, муҳофаза тегралари, баҳолаш, миқдор ва сифат тавсифларини акс эттирувчи график чизма ҳужжати бўлиб, у қоғозда, магнит ва бошқа воситаларда тузилади.

Кадастр китоби кадастр объектларини рўйхатдан ўтказиш ва ҳисобга олишнинг асосий ҳужжати ҳисобланиб, у кадастр объект-

10

миқдор, сифат тавсифлари ва баҳоси тўғрисидаги янгиланиб туриладиган маълумотлар ва ҳужжатлар тизимидан иборат бўлади.

4-модда. Давлат кадастрлари ягона тизими

Давлат кадастрларининг ягона тизими Ўзбекистон Республикаси ва унинг айрим ҳудудлари табиий-иқтисодий салоҳиятининг ягона умумдавлат ҳисоб-китоби юритилишини, баҳоланишини таъминлашга мўлжалланган кўп мақсадли ахборот тизими тарзида яратилади.

Давлат кадастрлари ягона тизимига киритиладиган давлат кадастрларининг ахборотини тақдим этиш тартиби давлат кадастрларини юритиш соҳасидаги махсус ваколатли орган томонидан белгиланади.

5-модда. Давлат кадастрлари ягона тизимининг таркиби

Давлат кадастрлари ягона тизимига қуйидагилар киради:

давлат ер кадастри;

фойдали қазилма конлари, белгилари ва техноген ҳосилалар давлат кадастри;

давлат сув кадастри;

давлат ўрмон кадастри;

ўсимликлар дунёси объектлари давлат кадастри;

ҳайвонот дунёси давлат кадастри;

3

Қирқиш чизиғи

қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширадилар.

12-модда. Давлат кадастрларини юритиш

Давлат кадастрларини юритиш тегишли вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан амалга оширилади.

Давлат кадастрларини юритишга қуйидагилар киради:

кадастр объектларига бўлган мулк ҳуқуқи ва бошқа ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш;

кадастр объектларининг миқдор ва сифат тавсифларини ҳисобга олиш;

кадастр объектларини сифат ва қиймат жиҳатидан баҳолаш;

кадастрга доир ахборотни тизимга солиш, сақлаш ва янгилаб бориш;

кадастр объектларининг ҳолати ҳақида ҳисоботлар тузиш;

Давлат кадастрлари ягона тизимига киритиш учун тегишли ахборот тақдим этиш;

фойдаланувчиларни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда кадастрга доир ахборот билан таъминлаш.

Кадастр объектларининг мулкдорлари ҳамда кадастр объектларига доир бошқа ҳуқуқларнинг эгалари тегишли вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар, маҳаллий давлат ҳокимияти органларига кадастр объектларининг географик жойлашуви, ҳуқуқий мақоми, миқдор, сифат тавсифлари ва баҳоси тўғрисида, шунингдек уларнинг ҳолатидаги жорий ўзгаришлар

8

этиладиган табиий ҳудудлар, табиий ва техноген хавфи юқори бўлган тегралар, ишлаб чиқариш ва истеъмол чиқиндиларини кўмиб ташлаш ва утиллаштириш жойлари, бинолар ва иншоотлар, геодезия пунктлари, автомобиль йўллари ва темир йўллар, транспорт ва муҳандислик коммуникациялари давлат кадастрларининг объектлари ҳисобланади.

Қонунда давлат кадастрларининг бошқа объектлари ҳам назарда тутилиши мумкин.

7-модда. Давлат кадастрларини юритишнинг асосий принциплари

Давлат кадастрларини юритишнинг асосий принциплари қуйидагилардан иборат:

кадастр объектларининг ҳар бир тури бўйича Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудини тўла қамраб олиш;

фазовий координаталарнинг ягона тизимини қўллаш;

кадастрга доир ахборотни шакллантириш усулубиятининг ягоналиги;

кадастрга доир ахборотнинг аниқлиги;

кадастрга доир ахборотнинг ҳамма учун очиқлиги.

8-модда. Давлат кадастрларини юритиш соҳасида давлат бошқаруви

Давлат кадастрларини юритиш соҳасидаги давлат бошқаруви Ўзбекистон Республикаси Ва-

5

Қирқиш чизиғи

Тинчлик бўлаверсин, болам, тинчлик

Менга нуқул Сиз аср тенгдошисиз, дейишади. Етказганига, кўрсатганига шукр, болам. Яқинда қишлоқдагилар юз ёшимни нишонлаб, катта тўй қилиб берди. Шундоқ суюндим.

Янги асрдан қанчасини кўраман, билмайману, лекин унинг тинчлик, ободлик замони бўлиб қолишини истайман. Токи, болаларимиз, невара-чевараларимиз биз кўрган уруш-жанжалларни сира кўрмасин. Илоҳо, юрт тинч бўлсин, эл-элатлар осойишта яшасин. Одамларга инсофу тавфиқ берсин, шунда хонадонларимиз обод, кўрганимиз тўй, еганимиз қўй бўлади, айланайлар.

Нурби БЎТАЕВА,
Чортоқ тумани.

Мунозарага марҳамат

Ёшлар ҳаёти

Ёшлик — инсон умрининг энг гуллаган даври. Талабалик даври ҳам мана шу ёшликнинг гўзал ва навқирон палласига тўғри келади. Албатта,ҳар бир ёш янгиликка, яратувчанликка интилиши лозим. Лекин «Ёлғиз отнинг чанги чиқмас», деганларидек, бугунги талаба-ёшларнинг бошларини бир ерга қовуштириб, улар ўртасидаги муаммоларни ҳал этиш керак.

Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг жонкуяр, тиниб-тинчимас домлалари ташаббуси билан ташкил этилган «Мулоқот-мунозара клуби» бугунги ёшларни мулоқотга, мунозарага чорлайди. Хўш, бу клубнинг мақсади нима?

Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек тумани ҳокимлиги ва шу тумандаги олтита ўқув даргоҳи биргаликда ўтказган анжуманда Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти «Янги демократик жамият қуриш назарияси ва амалиётини ўрганиш» маркази директори Абдулҳошим Ғофуров «Давр ва ёшлар» мавзуида сўз юритди. Ҳозирги тезкор замонда ўзбек ёшларининг ўрни қандай бўлиши керак. Олий ўқув юртлари бу масъулиятни уддалай олаяптими?

Анжуманда қатнашган барча ўқув юрти муассасалари вакилларининг маърузалари тингланди. Тадбир мақсади талаба ёшлар ўртасида ўзаро алоқа — борди-келдини кучайтириш, баҳс-мунозарага чорлаш, фикр алмашишга эришиш, турли беллашувлар уюштиришдан иборат. Ва, албатта, энг асосий мақсад республикамиз ривожланишига ёшларнинг ҳиссасини кўпайтиришдир.

Ўшандагина буюк келажакни яратишга биз ҳам ўз ҳиссамизни қўшган бўламиз.

Дилшод УСМОНОВ.

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Давлат кадастрлари тўғрисида

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади

Ушбу Қонуннинг мақсади давлат кадастрларини юритиш, кадастрга доир ахборотни тўплаш ва ундан фойдаланиш соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборатдир.

2-модда. Давлат кадастрлари тўғрисидаги қонун ҳужжатлари

Давлат кадастрлари тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатларидан иборатдир.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг давлат кадастрлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

3-модда. Давлат кадастри тушунчаси

Давлат кадастри Давлат кадастрлари ягона тизимининг таркибий қисми ҳисобланади ҳамда у давлат кадастри юритиладиган табиий, хўжалик объекти ёки бошқа объект муайян турининг географик жойлашуви, ҳуқуқий мақоми,

2

Буклаш чизиғи

Қирқиш чизиғи

алоҳида муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлар давлат кадастри;

бинолар ва иншоотлар давлат кадастри;

давлат шаҳарсозлик кадастри;

гидротехника иншоотлари давлат кадастри;

тарихий ва маданий ёдгорликлар давлат кадастри;

автомобиль йўллари давлат кадастри;

темир йўллар давлат кадастри;

транспорт қувурлари давлат кадастри;

алоқа объектлари давлат кадастри;

энергетика объектлари давлат кадастри;

ишлаб чиқариш ва истеъмол чиқиндиларини кўмиб ташлаш ва утиллаштириш жойлари давлат кадастри;

табиий хавфи юқори бўлган тегралар давлат кадастри;

техноген хавфи юқори бўлган тегралар давлат кадастри;

картография-геодезия давлат кадастри;

ҳудудлар давлат кадастри.

Давлат кадастрлари ягона тизимига қонун билан белгиланадиган бошқа давлат кадастрлари ҳам кириши мумкин.

6-модда. Давлат кадастрлари объектлари

Ер, фойдали қазилма конлари, белгилари ва техноген ҳосилалар, сувлар, ўрмонлар, ўсимликлар ва ҳайвонот дунёси, алоҳида муҳофаза

4

Буклаш чизиғи

Қирқиш чизиғи

зирлар Маҳкамаси, махсус ваколатли орган ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан амалга оширилади.

9-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг давлат кадастрларини юритиш соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

давлат кадастрларининг ягона давлат сиёсатини амалга оширади, уларни такомиллаштиришнинг уςтувор йўналишларини белгилайди, молиялаштириш ва инвестиция масалаларини ҳал қилади;

Давлат кадастрлари ягона тизимини юритиш тартибини белгилайди;

кадастр объектларига бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш, кадастрга доир ахборотни фойдаланувчиларга тақдим этиш тартибини белгилайди;

қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.

10-модда. Махсус ваколатли органнинг давлат кадастрларини юритиш соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Геодезия, картография ва давлат кадастри бош бошқармаси давлат кадастр

6

Буклаш чизиғи

ларининг географик жойлашуви, ҳуқуқий мақоми, миқдор ҳамда сифат жиҳатдан тавсифлари ва баҳоси ҳақидаги маълумотлардан иборат бўлади.

Кадастр объектларининг ҳолати тўғрисидаги ҳисобот давлат кадастрининг ҳар бир тури бўйича белгиланган тартибда тузилади ҳамда кадастр объектларининг алоҳида ҳудудлар ва бутун Ўзбекистон Республикаси бўйича миқдор ва сифат ҳолати, баҳоси ҳақидаги маълумотларни ўз ичига олади.

17-модда. Давлат кадастрларига доир ахборотни тақдим этиш

Давлат кадастрларига доир ахборот давлат ҳокимияти органларига бепул, бошқа юридик ва жисмоний шахсларга эса белгиланган тартибда ҳақ эвазига тақдим этилади.

Давлат сири ҳисобланган давлат кадастрларига доир ахборотдан фойдаланиш қонун ҳужжатлари билан тартибга солинади.

18-модда. Давлат кадастрлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарлик

Давлат кадастрлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг бузилишида айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2000 йил 15 декабр.

11

Қирқиш чизиғи

ҳақида ахборот тақдим этишлари шарт.

Давлат кадастрларини юритиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади.

Давлат кадастрлари юритилишини молиялаштириш давлат бюджети ҳисобидан амалга оширилади.

13-модда. Кадастр объектларига бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш

Кадастр объектларига бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш юридик ва жисмоний шахсларнинг кадастр объектларига бўлган ҳуқуқлари давлат томонидан эътироф этилиши ва тасдиқланишининг юридик ҳужжати ҳисобланади.

Кадастр объектларига бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш ҳужжатлар билан тасдиқланган ахборотларни давлат реестрларига киритиш йўли билан амалга оширилади.

Кадастр объектларига бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш кадастр объектларининг барча мулкдорлари ва кадастр объектларига доир бошқа ҳуқуқларнинг эгалари учун мажбурийдир.

14-модда. Кадастр объектларини ҳисобга олиш

Кадастр объектларини ҳисобга олиш вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг тегишли бўлинмалари томонидан кадастр объектларининг чегаралари доирасида, шунингдек аҳоли пунктлари, туманлар, минтақалар, табиий ва иқтисодий тегралар ҳамда бутун Ўзбекистон Республикаси бўйича уларнинг амалдаги ҳолати ва улардан фойдаланилишига кўра олиб борилади.

15-модда. Кадастр объектларини баҳолаш

9

Қирқиш чизиғи

ларини юритиш соҳасидаги махсус ваколатли орган ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Геодезия, картография ва давлат кадастри бош бошқармаси:

вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар ва маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг давлат кадастрларини юритиш соҳасидаги фаолиятини мувофиқлаштиради;

Давлат кадастрлари ягона тизимини юритади;

вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларни тегишли давлат кадастрларини юритиш учун зарур бўлган картография материаллари билан белгиланган тартибда таъминлайди;

давлат кадастрлари юритилишига доир норматив ҳужжатларни белгиланган тартибда тасдиқлайди;

мутахассислар тайёрлаш ва малакасини ошириш ишларини ташкил этади;

қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.

11-модда. Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг давлат кадастрларини юритиш соҳасидаги ваколатлари

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари:

кадастр объектларига бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказишни ташкил этадилар;

давлат ер кадастрини, бинолар ва иншоотлар давлат кадастрини юритиш ишларини қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда маҳаллий бюджет ҳисобидан молиялаштирадилар;

тегишли ҳудудлар давлат кадастрининг юритилишини ташкил этадилар;

7

Қирқиш чизиғи

Кўза кунида синади

Лимбург вилоятида (Голландия) полиция ҳайдовчилик гувоҳномаси йўқ кишини ушлади. Текшириш пайтида маълум бўлишича, 89 ёшли бу қоидабузар ҳайдовчи 70 йилдан бери ҳеч қандай гувоҳномасиз машина рулини бошқариб келган экан. Полициянинг фикрига кўра, бу Нидерландияда «права»сиз машина ҳайдашдаги рекорд натижадир. Буни қарангки, шу 70 йил мобайнида қария бирор марта ҳам кўча ҳаракати қоидасини бузмаган экан.

Куйловчи кружкалар

Кейинги вақтларда Мюнхендаги пивохоналарнинг биридан одамлар аримай қолди. Бунга сабаб, ушбу пивохонадаги антиқа кружкалардир. Кружкани кўтариб, оғзингизга яқинлаштиришингиз ҳамоно ундан халқ куйи эшитасиз, столга қўйишингиз билан куй тўхтайди.

• Жумбоқ

Ҳусни хат ўта синчковликни талаб қилади. Япон тилини ўрганаётган талаба бехато кўчирган нусха учун 25 балл олади. Ҳар бир хато учун баҳоси 1 баллга пасайтирилади. Айтингчи, талаба (ўнгдаги нусха) неча балл олган?

東志各笑露鎗
份爭起術創造
蔵亞家池的擔
梅鮮好八礦隄
惦冶被終城痹

東志各笑露鎗
份爭起術創造
蔵亞家池的擔
梅鮮好八礦隄
惦冶被終城痹

Аввалги сондаги жумбоқнинг жавоби:

16	11	14	19	5
1	17	6	18	23
24	22	13	4	2
3	8	20	9	25
21	7	12	15	10

Худди шундай натижага эришган (бошқа муқобилда) газетхонларимиз орасида полковник Абдусамад Хасанов, Қувондиқ Авазматовлар бор. Улар 136-35-60 телефонига тўғри жавоб йўллашган.

Жиззахда мини-футбол

Мини-футбол бўйича Ўзбекистон Республикаси 5-чемпионатининг тур мусобақалари Жиззах шаҳридаги муҳташам Олимпия ўринбосарлари спорт коллежи ўйингоҳида бошланди.

Бу ерда ўтган йилги совриндорлар — Хиванинг «Р. Мадаминов» ҳамда Самарқанднинг «Термо» жамоаларидан ташқари «Жиззахоҳак», Сирдарё вилоятининг «Бахт-А» ҳамда Хоразмнинг «Ҳазорасп» жамоалари ҳам тўпланишган.

Чемпионатнинг дастлабки кунида «Ҳазорасп» жамоаси «Бахт-А»ни 9:5 ҳисобида мағлубиятга учратган бўлса, «Термо» — «Жиззахоҳак» учрашуви 7:2 ҳисобида меҳмонлар фойдасига ҳал бўлди.

Баҳриддин САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Бир жуфт тўртлик

Бахтга ёр элим

Инсондан қолгани
ёниқ чироқ, бил,
Ҳеч нарса ёнмайди
қолдирмайин кул,
Дунёга келдингми,
кетмагин беун,
Яхши хислатингдан
баҳра олсин дил.

* * *

Дўст деб суянганинг
бўлсалар душман,
Кўзингга чўп солар
тополса имкон,
Бундайлар дўстига
ҳақман деб ўтар,
Чумчуққа қўриқчи
бўлгандек илон.

Шодиёр ТОШМУРОД ўғли.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси Олий Мажлис депутати, Қўмита аъзоси Сайдулла Бегалиевга падари бузруквори **Бегали ТОЖИБОЕВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкнет Давлат техника университети раҳбарияти «Нефть ва газ» факультети декани муовини Бахтиёр Юнусовга отаси **Хожиакбар ЮНУСОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, С. Зинин, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И.Худоёров, И. Шоғуломов, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Хатлар бўлими 136-29-89; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 1115. 18120 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва оператор Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орипов.
Навбатчи муҳаррир — Ж. Саъдуллаев.
Навбатчи — Д. Турғунова.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти—21.00 *топширилди: 21.40* 1 2 3 4 5 6